

ПРЕС КЛИПИНГ

28-29. март 2020.

НАСЛОВИ

- Građani ne treba da brinu: Za rad od kuće biće puna plata(str.3)**
- Odluka preduzeća “Milan Blagojević” iz Lučana: Zbog epidemije korone, radnici idu na odmor(str.5)**
- Oko 4.500 zaposlenih Mozzarta ne mora da brine za svoje radno mesto(str.5)**
- "Sa strahom svakog jutra krećemo na posao": Radnike “Olimpiasa” prevoze u krcatim autobusima uprkos epidemiji korone(str.6)**
- MMF: Otpisati dugove siromašnim zemljama pogođenim korona virusom(str.7)**
- Savez ekonomista Srbije predložio antikrizne mere(str.8)**
- MMF: Svetska ekonomija ušla u recesiju goru od finansijske krize 2008. (str.9)**
- Zbog pandemije pogođena proizvodnja u Fijatu, Zastavi, Slobodi, Nojsenu, Krušiku...(str.10)**
- Oko 60 odsto kikindske privrede ne radi, otkaza za sada nema(str.11)**

Građani ne treba da brinu: Za rad od kuće biće puna plata

B. Caranović

Ministarstvo rada odredilo visinu zarade koja pripada zaposlenima u vanrednoj situaciji. Sindikati: Odluka obavezujuća za javni sektor. Oni koji rade za privatnike nezaštićeni

OD početka vanrednog stanja, gotovo munjevito, bez posla je ostalo više desetina hiljada zaposlenih u privatnim preduzećima! I oni koji rade po novom režimu, zabrinuti su za svoju egzistenciju. Uredba koja je nedavno doneta, a čije je glavne mere pojasnilo Ministarstvo rada odnosi se pravo na naknade koje radniku pripadaju i u trenutnoj, vanrednoj situaciji. Ona se, pre svega, odnosi na javni sektor i državna preduzeća čiji su radnici, smatraju u sindikatima, bar privremeno zaštićeni.

Prema Uredbi, apeluje se na poslodavce da, ukoliko to priroda posla dozvoljava, zaposlenima organizuju rad od kuće, a da, kao i svi radnici koji i dalje odlaze na posao, primaju 100 odsto zarade. I oni koji su na godišnjem odmoru primaće punu platu, dok je na prinudnom odsustvu, bez krivice zaposlenog zagarantovano 60 odsto zarade. Za vreme bolovanja, primaju 65 odsto plate, a kod bolovanja zbog povrede na radu 100 odsto zarade. Toliko je zagarantovano i ženama koje su na porodiljskom, kao i radnicima koji su na plaćenom odsustvu, zbog sklapanja braka, porođaja supruge, teže bolesti ili smrti člana porodice.

Poslodavci su dužni da usklade poslovanje sa vanrednim stanjem, da roditeljima dece mlađe od 12 godina omoguće rad od kuće, a kad to nije moguće da primene rad u smenama, da odlože službena putovanja. Moraju i da obezbede higijensku sigurnost zaposlenih, a da radnicima starijim od 60 godina, hroničnim bolesnicima i roditeljima male dece obezbede posebnu zaštitu.

U APR se nalazi 400.000 preduzeća, u kojima je zaposleno 2,5 miliona radnika. U javnom sektoru radi oko 700.000, a u privatnom oko 1,7 miliona ljudi. Oni koji ne ostanu bez posla, a rade za privatnike svakako mogu da računaju na manje plate.

- Problem je što se Uredba odnosi gotovo u celosti na radnike u javnim preduzećima, dok poslednjih dana zaposleni u privatnom sektoru ostaju masovno bez posla i zaštite - kaže Ranka Savić, predsednica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata. - Više desetina hiljada ljudi je ostalo bez posla, jer je došlo do eksplozije raskida ugovora na neodređeno, ali čak i tamo gde su radnici bili zaposleni za stalno. Na njih apelujemo da ni slučajno ne potpisuju sporazumne raskide ugovora.

Savićeva kaže da je stradao zanatski sektor, ugostiteljstvo, turizam... Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje samo za poslednja tri dana, od kada se elektronski beleži, ima 892 nove prijave birou!

- Ako država ne izađe hitno sa paketom mera za privatni sektor, sve što se sada dešava privatnom, desiće se i javnom, koji je zaštićen samo zasada, jer neće imati ko da plaća poreze i doprinose i puni budžet - kaže naša sagovornica.

ПРАВО НА ЗАРАДУ

ЗАПОСЛЕНИ РАДИ	ЗАРАДА
на послу	100 %
код куће	100 %
ЗАПОСЛЕНИ НЕ РАДИ	ЗАРАДА
годишњи одмор	100 %
принудно одсуство	минимум 60 %
наредба надлежног органа	по колективном уговору
боловање	минимум 65 %
боловање (повреда на раду)	100%
породиљско, нега детета	100 %
плаћено одсуство	100%

SPAS U POMOĆI PRIVATNICIMA

КАКО каже Ranka Savić, upumpavanje novca u privatni sektor je jedini spas, a sa time se slaže i Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca Srbije.

- Računica je jednostavna, nema posla, nema prihoda, nema odakle ni da bude plata, i zato nema zakonske mogućnosti da se poslodavcima u privatnom sektoru zabrani da otpuste radnike - kaže Atanacković. - Sedam evropskih zemalja je već pokrenulo mere za spas privrede, privatnog sektora, pa je Holandija izdvojila 9 milijardi evra, Austrija četiri, Italiju je ukupno virus korona koštao 25 milijardi. Treba znati da je ukupan BDP Srbije 40 milijardi evra i ne možemo očekivati takvu podršku. Ali ona, prilagođena našim ekonomski mogućnostima je neophodna i to što pre!

ZADUŽIVANJE

SVUDA u svetu očekuje se drastičan pad BDP, on ne da neće rasti već će biti znatno ispod nule - kaže Atanacković. - Kod nas je pre svega ovoga bio očekivan rast od četiri odsto, a sada je ono što predstoji verovatno minus dva. Srbija će morati da se zaduži, da ode u inflaciju, ne bi li sanirala štetu na neki način. Očekuju se ogromni gubici u svim sektorima.

Odluka preduzeća “Milan Blagojević” iz Lučana: Zbog epidemije korone, radnici idu na odmor

NovostiOnline/V. I.

Ova odluka, da podsetimo, usledila je pošto je i vojna fabrika “Sloboda” u Čačku poslala svoje radnike na kolektivni odmor, počevši od 30. marta do 20. aprila

LUČANI – GENERALNI direktor namenskog preduzeća “Milan Blagojević” iz Lučana Radoš Milovanović doneo je odluku da zbog sveukupne situacije vezane za epidemiju virusa KOVID-19 ova fabrike neće raditi od 30. marta pa sve do 13. aprila.

U menadžmentu vojnog preduzeća kažu da će zaposleni koristiti zarađene sate, kao i godišnje odmore od prošle godine, a da će ih o svim promenama vezanim za rad preduzeća blagovremeno obavestiti.

Ova odluka, da podsetimo, usledila je pošto je i vojna fabrika “Sloboda” u Čačku poslala svoje radnike na kolektivni odmor, počevši od 30. marta do 20. aprila.

Oko 4.500 zaposlenih Mozarta ne mora da brine za svoje radno mesto

Najvažnije od svega nam je, pored toga sto pomazemo našoj državi i zdravstvenom sistemu koliko možemo

POSLE donacije DESET respiratora zdravstvenom sistemu Srbije, opremanja sigurnih kuća televizorima, opremanja prostorija za smestaj bolesnika u Nišu, u kompaniji Mozart ističu da je jedan od prioriteta i - sačuvati radna mesta i obezbediti egzistenciju za svoje radnike, koji su svih ovih godina uspešno gradili svoju kompaniju i koji je već dugo održavaju na samom vrhu.

S obzirom na to da je, zbog prirode svog posla, u velikoj meri zavisna od sportskih događaja, koji su suspendovani zbog pandemije virusa korona, jasno je da je da regionalni lider u priređivanju igara na sreću trpi značajne finansijske gubitke, sa padom prometa od 90 odsto, kako kažu u ovoj kompaniji. Ali, ni to nije sprečilo jednu od najuspešnijih srpskih firmi da nastavi da se ističe u humanitarnom radu, ostajući tako uz svoj narod i državu i u najtežim trenucima.

- Najvažnije od svega nam je, pored toga sto pomazemo našoj državi i zdravstvenom sistemu koliko možemo, što dajemo sve od sebe da sačuvamo sva radna mesta. Mozart ima oko 4.500 zaposlenih u sistemu. Zaposleni su naš najvažniji resurs, od bezbednosti njih i njihovih porodica zavise u velikoj meri i naši budući uspesi na tržištima širom sveta na kojima poslujemo. To znači da ćemo plate isplaćivati redovno, u punom iznosu i svim silama ćemo se truditi da tako i ostane, a prinudni odmori i otpuštanja – nisu opcija. Mozart stoji iza svojih zaposlenih, zajedno činimo veliku porodicu u kojoj je svaki pojedinac doprineo izdizanju i očuvanju kompanije na liderskoj poziciji - poručila je Kovička Lončar, generalna direktorka kompanije Mozart.

Interesantno je da je kompanija Mozart među prvima koje su reagovale na loše vesti prvo iz Kine, potom i iz evropskih zemalja. Zaposleni su pre više od mesec dana dobili uputstva kako treba da se ponašaju kada virus korona stigne u našu zemlju, svi koji mogu da obavljaju svoj posao od kuće prestali su da dolaze na posao i time su doprineli smanjenju mogućnosti širenja pandemije. Svima njima obezbeđeni su laptopovi, internet i sve ostalo što je potrebno za nesmetan rad u kućnim uslovima.

Ovaj privredni gigant se više od decenije ističe se po svom društveno odgovornom poslovanju, uz laskavi epitet generatora srpskog sporta, posle niza akcija koje su preduzeli za pomoć širokoj društvenoj zajednici, a sa društveno odgovornim akcijama ne prestaju ni u doba pandemije korona virusa, koja je blokirala sport, samim tim i njihovo poslovanje.

- Mi smo domaća kompanija, koja skoro 20 godina posluje u Srbiji. Logično je i prirodno da u uslovima katastrofe učinimo najviše što možemo za naše zaposlene, korisnike usluga, partnere, prijatelje, građane.... Mozart pomaže zdravstvo, obrazovanje, sport, kulturu kroz niz atraktivnih akcija koje kreiramo godinama unazad. Ovo sada je situacija s kojom nijedna zemlja, ni kompanija ne žele da se susretnu i naš posao je da budemo još aktivniji na polju društvene odgovornosti. Vođeni time doniraćemo 100.000 evra bolnicama direktno u područjima najpogođenijim korona virusom, trudeći se da pokrijemo sve regione u Srbiji", ističe Lončar. – Pored toga, u saradnji sa lokalnim samoupravama u Srbiji, obezbedićemo i besplatne pakete za penzionere, a u nekim opštinama ćemo dati i logističku podršku da se paketi dopreme do naših najstarijih sugrađana koji su najviše pogođeni ovom pošasti.

Mozart je među prvima odreagovao, i ne samo što je donirao sredstva za kupovinu respiratora, trenutno najtraženije robe na svetskom tržištu, već je zahvaljujući dobrim poslovnim kontaktima širom sveta uspeo da obezbedi i njihovu nabavku. Očekuje se da će aparati koji čuvaju stotine života početkom sledeće nedelje stići u Beograd i da će biti stavljeni na raspolaganje srpskim bolnicama, u koordinaciji sa Republičkim fondom za zdravstveno osiguranje.

Koliko je Mozart prepoznat kao društveno odgovorna kompanija, pokazuje i činjenica da je mnogima kojima je pomoć potrebna upravo Mozart prva adresa na koju se obraćaju. Sa Koordinacionim telom za rodnu ravnopravnost Vlade Srbije, s kojom ova kompanija ima potpisan Protokol o saradnji, opremili su televizorima sve sigurne kuće u Srbiji. Televizori su bili potrebni hitno kako bi deca majki žrtava porodičnog nasilja mogla da prate školsku nastavu koja se zbog pandemije preselila na TV ekrane. Mozart je ovom prilikom ekspresno reagovao i za manje od 48 sati obezbedio televizore i dopremio ih na više od 10 adresa širom Srbije na kojima se nalaze Sigurne kuće.

Donacije televizora će se nastaviti i u toku naredne nedelje, Mozart će donirati televizore za prostorije namenjene za smeštaj bolesnika u Nišu.

U isto vreme, IT sektor Mozarta je samoinicijativno krenuo da radi na razvoju veb servisa putem kojeg bi bilo moguće lako spajanje onih koji žele da pomognu najugroženijim, pre svih starijim građanima, i onih kojima je pomoć potrebna. Ovaj veb servis razvijen je za manje od tri dana zahvaljujući danonoćnom radu Mozartovih programera i stavljena na raspolaganje državnim organima Srbije.

- Ponosni smo na to kako su se naši zaposleni poneli u ova krizna vremena. Primer mladih programera koji su razmišljali proaktivno i samoinicijativno razvili softver sa idejom da se pomogne starijim sugrađanima samo je jedan primer koliko je u našoj kompaniji razvijena svest o društvenoj odgovornosti. Naše donacije često nisu samo finansijske prirode, i o pomoći onima kojima je to najpotrebnije ne razmišlja samo menadžment kompanije ili sektor koji je primarno za to zadužen, već svaki pojedinac - zaključila je Lončar.

(PR)

"Sa strahom svakog jutra krećemo na posao": Radnike "Olimpiasa" prevoze u krcatim autobusima uprkos epidemiji korone

J.Ćosin

Usled novonastale situacije radnici su primorani da koriste organizovani prevoz, ali su autobusi puni, a adekvatnu zaštitu za nemaju

Uprkos vanrednoj situaciji i merama koje su na snazi zbog suzbijanja epidemije korona virusa koje podrazumevaju između ostalog i zabranu okupljanje više od 5 ljudi, oko 2.000 radnika fabrike "Olimpias" u Nišu, koja posluje za italijanski "Beneton", na posao odlazi krcatim autobusima, saznaju "Večernje novosti."

Usled novonastale situacije radnici su primorani da koriste organizovani prevoz, ali su autobusi puni,

a adekvatnu zaštitu za nemaju. Maske su sašili, svako je, kažu, dobio po dve, ali se kuburi sa rukavicama, kao i sa sredstvima za dezinfekciju.

- Sa strahom svakog jutra krećemo na posao. Autobus je pun, snalazimo se kako umemo, navučemo preko glave kapuljače, oblačimo rolke pa pokrijemo usta. Maske smo sami sašili od tkanine, svako je u fabrici utzeo po dve i po jedan par rukavica. Nemamo ni sredstvo za dezinfekciju, a mnogi su jutros koristili i zimske rukavice. Ovo je sve nehumano što nam rade – priča nam jedan od radnika ove fabrike.

On kaže i da se nada da će i “Olipias” poput drugih fabrika u Nišu obustaviti rad dok ne prođe situacija koja zadesila celu zemlju i svet.

- Ranije smo mogli i peške na posao pošto je u centru grada maltene, ili da biramo neki drugi način prevoza, a sada je fabrika angažovala prevoz i to nam je jedina opcija – dodaje ovaj radnik iz Niša.

Iz ove fabrike nismo uspjeli da dobijemo odgovor da li će se i kada obustaviti rad fabrike.

MMF: Otpisati dugove siromašnim zemljama pogođenim korona virusom

Piše: FoNet

Dugove siromašnijih zemalja teško pogođenih pandemijom korona virusa treba otpisati kako bi im se oslobodili resursi za borbu protiv epidemije, poručili su čelnici Svetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF).

MMF i Svetska banka uveli su krizne programe bespovratne pomoći i kredita za zemlje članice, dajući prioritet tranzicionim i zemljama u razvoju, koje već imaju teškoća sa vraćanjem dugova. Ujedno su pozvali bilateralne kreditore da zbog epidemije u što kraćem roku otpišu dugove najsiromašnijim zemljama sveta.

„Najteži udarac pretrpeće najsiromašnije zemlje, posebno one koje su imale velike dugove i pre krize“, upozorio je predsednik Svetske banke David Malpas članove upravnog odbora MMF.

On je istakao da će biti potrebno otpisati dugove mnogim zemljama, jer će one samo tako moći da koncentrišu bilo kakve nove resurse na borbu protiv pandemije i njenih posledica u ekonomiji i društvu. Najsiromašnije zemlje ove godine moraju da vrate 14 milijardi dolara duga u okviru bilateralnih ugovora, uključujući kamate i amortizaciju, od čega nešto manje od četiri milijarde Sjedinjenim Državama i drugim članicama Pariskog kluba. Kina je takođe veliki kreditor, ali nije članica Pariskog kluba. Budući da veliki deo iznosa čine dugovi prema bilateralnim kreditorima, ključno je obezbediti njihovo „široko i ravnopravno učestvovanje u rešavanju krize, naglasio je Malpas.

MMF i Svetska banka objaviće program otpisa dugova na virtualnom proletnom zasedanju u aprilu, prenosi Hina

Savez ekonomista Srbije predložio antikrizne mere

Piše: Beta

Vlada Srbije trebalo bi da od aprila počne primenu antikriznih mera, kako bi reagovala na „ekonomski šok za privredu“ koji će izazvati pandemija Covid 19, a ključno je održavanje radnih mesta u preduzećima u privatnom sektoru, ukazao je danas Savet ekonomista Srbije (SES).

„Polazeći od najizglednijeg scenarija, ekonomski potresi izazvani Covid 19 virusom su izuzetno jaki i privremeni. U oblasti fiskalne politike, aktuelna kriza nalaže ekspanzivnost, odnosno dopuštanje većeg fiskalnog deficita, prvenstveno usled ciljanih rasterećenja privrede i posledično manjih javnih prihoda“, navodi se u dokumentu „Prilog inicijativi za definisanje antikriznih mera ekonomske politike“, objavljenom na sajtu SES-a.

Dodaje se da „već prisutne negativne privredne trendove, izostanak državne podrške bi dodatno pojačao i aktivnost bi se usporila još više nego što je to nužno“.

SES je ukazao da je pri koncipiranju krizne ekonomske politike i seta mera neophodno da te mere budu linearne i opšte.

„Izdvajanje posebnih sektora i preduzeća (firmi) nije opravdano, imajući u vidu da se kriza već proširila kroz sve delove privatnog sektora, da se očekuje nastavak negativne ekspanzije, te da se obim i potencijal mogućih mera smanjuje ako se predvidi poseban položaj nekih sektora i preduzeća (firmi). Izuzetak predstavlja sektor preduzetnika koji se paušalno oporezuju“, smatraju u SES-u.

Ocenjeno je da mere treba da budu dobro odmerene – da, s jedne strane, privredi donesu osetno olakšanje i da, s druge strane, ne dovedu do ogromnih deficita i razbuktavanja makroekonomskih neravnoteža.

Fiskalne mere, kako je navedeno u dokumentu, treba da budu dominantne, dok u monetarnoj oblasti ne treba eksperimentisati primenom nekonvencionalnih rešenja, niti pak pristupiti radikalnim promenama.

„Prirodi krize ne odgovaraju promene sistemskog karaktera, kao što su trajne izmene poreske arhitekture, već interventne mere koje je lako poništiti kada prođu negativni efekti. Pri tom treba imati u vidu potrebu za dopunskim fiskalnim stimulusom kako bi se predupredili novi strukturni poremećaji pokrenuti ovom krizom i izbegle dugoročne ekonomske posledice“, ocenio je SES.

Predloženo je da „ključna karika koju treba držati neprekinutom jesu radna mesta u preduzećima u privatnom sektoru“, čime bi se dao snažan podsticaj opstanku preduzeća i njihovom aktiviranju s prolaskom krize.

SES smatra da bi jedna od mera trebalo da bude da poslodavac ne plaća porez na zarade i doprinose za zaposlene koji su na odsustvu bez naknade zarade (na neplaćenom odsustvu) i sa naknadom zarade (plaćenom odsustvu), pri čemu naknada za plaćeno odsustvo koju plaća poslodavac mora biti najmanje jednaka iznosu od 70 odsto neto minimalne zarade u Srbiji.

Za zaposlene na neplaćenom odsustvu, kako je predloženo, trebalo bi uvesti posebnu novčanu naknada koja ne može biti manja od 60 odsto neto minimalne zarade, a koja će se isplaćivati iz budžeta, kao i da poslodavac plaća 50 odsto poreza na zarade i doprinose za zaposlene koji rade od kuće puno i nepuno radno vreme.

Poslodavac, kako je ocenio SES, ne bi trebalo da plaća porez na zarade i doprinose za zaposlene koji podležu obaveznoj izolaciji i za zaposlene koji ne rade usled naredbe državnih organa, i u tim slučajevima iz budžeta zaposleni bi dobijali naknadu kao zaposleni na neplaćenom odsustvu.

„U periodu od najmanje tri meseca treba obustaviti plaćanje poreza na dobitak i poreza na imovinu. Nakon isteka tri meseca porez na dobitak bi se plaćao u visini od 50 odsto obračunatog iznosa za 2020. godinu. Nedostajuća sredstva u budžetu lokalnih samouprava za 2020. godinu bi se pokrivala

povećanim transferima iz budžeta (50 odsto), kao i smanjenjem drugih aroprijacija u okviru budžeta lokalnih samouprava (50 odsto)“, predlog je SES-a.

Takođe je predloženo da se u periodu od najmanje tri meseca obustavi plaćanje paušalnog poreza čime bi se olakšao položaj preduzetnika, kao i da se u tom roku obustavi obračun kamata na dospele poreske obaveze, ali i plaćanja parafiskalnih nameta, poput firmarine, članarine, ekološke takse.

Posle isteka vanrednog stanja, kako je ocenio SES, trebalo bi razmotriti smanjenje visine poreza na dobit sa 15 na 10 odsto.

„Mogućnost da se zarade u javnom sektoru umereno umanje ne treba isključiti ukoliko kriza potraje više od nekoliko meseci“, upozorio je SES.

Ocena je i da je neophodno odlaganje investicionih projekata koji imaju mali doprinos privrednom rastu i preusmeravanje tih sredstava za finansiranje mera antikriznog programa.

„Potrebno je preispitivanje planiranih rashoda i njihovo smanjivanje na svim pozicijama javnih nabavki koje nemaju veze sa merama zdravstvene, socijalne i ekonomske zaštite u uslovima krize. Povećanje rashoda za zdravstvo i socijalnu zaštitu je nužno i potrebno“, navodi se u dokumentu SES-a.

Dodaje se da je, paralelno sa interventnim merama fiskalne politike neophodno definisati set mera koja će podrazumevati „dramatično povećanje likvidnosti privrede“, čija primena mora da bude rekordno brza.

„Potrebno hitno formirati Garantni fond koji bi garantovao za kredite koje poslovne banke odobravaju preduzećima i time upumpao preko potrebnu novu likvidnost u sistem. Sličan set mera već je definisan u mnogim zemljama i on iznosi, u zavisnosti od makroekonomskih prilika pojedinih zemalja, između tri odsto i 15 odsto BDP-a“, predlog je SES-a koji smatra da su ispunjene dve ključne pretpostavke za uspešno funkcionisanje Garantnog fonda – adekvatna likvidnost bankarskog sektora i fiskalna sposobnost države da odobrava garancije.

MMF: Svetska ekonomija ušla u recesiju goru od finansijske krize 2008.

Piše: FoNet

Svetska ekonomija je ušla u recesiju koja je slična ili čak goru od one koja se dogodila tokom globalne finansijske krize 2008.-2009., izjavila je večeras direktorka Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) Kristalina Georgieva, prenosi Itar tas.

Sada je svima jasno da smo ušli u recesiju, koja je podjednako strašna ili još goru nego u 2009. godini. Očekujemo oporavak 2021. godine, značajan oporavak, ali samo ako se uspemo nositi sa virusom širom sveta i sprečiti probleme sa likvidnošću, rekla je ona na video brifingu za novinare.

Georgieva je pozvala međunarodnu zajednicu da obrati pažnju na zemlje sa velikim dugom sve dok to ne preraste u ozbiljan problem.

Prema njenim rečima, Velika Britanija, Kina i Japan su već obećali da će pomoći najsiromašnijim zemljama na svetu. Želimo da osiguramo da zemlje dobiju pristup finansiranju što je pre moguće, rekla je ona.

Organizacija, kako je rekla, razmatra korišćenje preventivnih zajmova za stvaranje zaštitnih mehanizama u slučaju novih negativnih posledica krize, kao i raspodelu likvidnih sredstava.

Primili smo mnogo zahteva za finansiranje u hitnim slučajevima kada je reč o posledicama korona virusa, dodala je Georgieva, koja ukazuje da je tržištima u sponu potrebno 2,5 milijarde dolara za finansiranje borbe protiv koronavirusa.

Zbog pandemije pogođena proizvodnja u Fijatu, Zastavi, Slobodi, Nojsenu, Krušiku...

Piše: Zoran Radovanović

Zbog procene da bi fabričke hale potencijalno mogle da postanu žarišta epidemije COVID 19, sve veći broj fabrika u Šumadiji i Srbiji, među kojima prednjače one najveće i najznačajnije, obustavlja proizvodnju ili značajnije redukuje njihov rad i broj angažovanih radnika.

Tako će zaposleni u kragujevačkom Fijat Krajsleru koji su, zbog epidemije COVID 19, od 16. marta na dvonedeljenom plaćenom odustvu, prema današnjoj odluci Kriznog štaba kompanije, na prinudnom odmoru da budu i tokom naredne sedmice, odnosno do 3. aprila, kada će ponovo da se odlučuje da li će šumadijske automobidžije da se vrate u fabričke pogone, ili će da i dalje da ostanu ostanu kod svojih kuća.

Predstavnici zaposlenih u Fijat Krajsleru i firmi Fijat plastik, koja posluje u sastavu FCA, osnovano pretpostavljaju da će plaćeno odustvo, koje se zaposlenima u Fijat Krajsleru plaća sa 65, a u Fijat plastiku sa 60 odsto od prosečne plate u prethodnih godinu dana, da ostanu do daljeg. Najverovatnije do početka maja...

– Naša fabrika je na plaćenom odustvu i zbog epidemije COVID 19 u Srbiji, ali i zbog situacije na tržištima na kojima prodaje automobile. FCA Srbija, naime, najviše automobila prodaje u Italiji, Španiji i Francuskoj, a to su zemlje koje su, u Evropi, najviše pogođene pandemijom COVID 19, tako da nastavak proizvodnje u Kragujevcu dobrim delom zavisi i od smirivanja epidemije u tim državama, kaže za naš list predsednik Samostalnog sindikata u kragujevačkom Fijat Krajsleru Zoran Marković.

U Logistici kragujevačke fabrike ističu da veliki broj delova za ugradnju u “Fijat 500L” u Kragujevac stiže iz Italije i Kine, te da na zalihama već odavno nema dovoljno pozicija iz tih zemalja. Izvesno je, tvrde, da ih zbog trenutne situacije u Italiji, pre svega, neće biti ni u dogledno vreme, što će svakako da odredi i dinamiku proizvodnje u Kragujevcu u kojem je, od početka godine do 16. marta, proizvedeno nekih deset hiljada gotovih automobila.

Krizni štab Zastave oružja, takođe je danas odlučio da kragujevačkim oružarima, početkom ove nedelje započeto plaćeno odsustvo produži do kraja naredne sedmice. Predsednik Sindikata u Zastavi oružju Dragan Ilić očekuje, međutim, da će plaćeno odustvo radnicima Zastave oružja da bude produženo i nakon naredne sedmice, odnosno do daljeg. Tim pre što nadležni zdravstveni radnici smatraju da će epidemija COVID 19 vrhunac da dostigne oko Vaskrsa, koji se ove godine slavi 19. aprila. U fabrici će, prema Ilićevim rečima, da ostane nekih stotinak od ukupno oko 2.600 radnika kragujevačke fabrike oružja.

– Prema informacijama koje imamo, zdravstveno stanje radnice pogona “Galvanizacija” naše fabrike, koja je zaražena virusom korona, stabilno je, i ona se oporavlja. Grupa od 26 radnika “Galvanizacije” koji su bili sa njom u kontaktu, u karantinu su. Za sada, nema novoobolelih radnika Zastave oružja, kaže Ilić.

U Savezu samostalnih sindikata Kragujevca kažu da je proizvodni proces značajnije redukovan i u kragujevačkim pogonima proizvođača građevinskih mašina, nemačko –austrijskog konzorcijuma Vaker – Nojsen. Više stotina radnika kragujevačke fabrike tog konzorcijuma uskoro će, prema saznanjima Sindikata, da bude poslato na plaćeno odsustvo.

Proizvodnja će, prema našim saznanjima, u potpunosti da bude obustavljena i u čačanskoj Slobodi, koja je jedna od najznačajnijoh vojnih fabrika u Srbiji, i čiji je generalni direktor Zoran Stefanović “u kućnoj izolaciji”.

U valjevskom Krušiku koji je, u minulih pola godine, zbog prodaje mina privatnim trgovcima oružja bliskim državnom vrhu, bio u žiži pažnje domaće, pa i međunarodne javnosti, trenutno je, zbog

epidemije COVID 19, u obe proizvodne smene angažovano 1.050 od ukupno oko 3.200 radnika te fabrike.

Kako je Valjevo, uz Beograd, Čupriju i Niš, najveće žarište epidemije izazvane virusom korona, sve je izvesnije, tvrde predstavnici zaposlenih, da će i u Krušiku proizvodnja uskoro da bude obustavljena u potpunosti.

U kragujevačkom SIMENSU kažu da im je, u aktuelnim okolnostima, "zdravlje radnika na prvom mestu", zog čega su, kako doznajemo, za sada obe proizvodne smene skraćene za po sat, kako se zaposleni ne bi sretali pri dolasku i odlasku s posla.

U firmi Fori textile čije su zaposlene početkom sedmice, zbog nepostojanja zaštitne opreme, obustavile rad, broj angažovanih radnica u međuvremenu je sveden na polovinu... Informacije o prekidu proizvodnje, ili značajnijem smanjenju angažovanih radnika stižu i iz drugih šumadijskih i srbijanskih fabri

Oko 60 odsto kikindske privrede ne radi, otkaza za sada nema

Odmah po uvođenju posebnih mera, u Kikindi su zatvorene trgovinske radnje, prestali su sa radom kafići, restorani. Pored ekonomskih posledica koje trpe preduzetnici, mala i srednja preduzeća, i pojedine velike kompanije zatvorile su svoje pogone u Kikindi. Kako naglašavaju u veću Saveza samostalnih sindikata za grad Kikindu i opštine Novi Kneževac, Čoka i Nova Crnja, otkaza nema, a još jedna dobra vest je najava da će pojedine kompanije, uz poštovanje svih neophodnih zdravstvenih i bezbednosnih uslova, ponovo pokrenuti proizvodnju.

Oko 60 procenata kikindske privrede trenutno ne radi. Nakon što je grad prvi uveo najrestriktivnije mere u borbi protiv korona virusa, pogoni pojedinih kompanija u Kikindi su zatvoreni, dok neke fabrike rade sa smanjenim kapacitetima:

"Za sada, po našim saznanjima, prvo je stala "Kalcedonija", nakon toga "Tisza Auotomative", pa potom i "Zoppas". Proizvodnja u fabrici "Toza Marković" je delimično zaustavljena, rade samo pogoni koji proizvodi crep , a sekvetno je stao i jedan deo fabrike "Le Belier", kaže Ilija Drljić, predsednik SSS za grad Kikindu i opštine Novi Kneževac, Čoka i Nova Crnja.

Osim velikih kompanija, posledice trpe kikindski preduzetnici, vlasnici uslužnih, zanatskih radnji koje su po uvođenju mera zatvorene. Ono što je u čitavoj priči dobro, naglašavaju u sindikatu, je činjenica da do sada nije bilo otkaza:

"Još uvek poslodavci nisu počeli da daju otkaze i ja pozdravljam sve poslodavce koji će uvažiti da ovo vreme ipak nekako prevaziđemo bez otkaza. I oni, kao i mi računamo da će država, kako je i najavljeno, ispuniti obećanja i pomoći privredi da se pokrene posle ove naše velike nesreće", dodaje on.

Nedostatak zaštitne opreme, maski, rukavica, uz obavezu prilagođavanja uslova rada novonastaloj situaciji osnovni su razlozi zaustavljanja proizvodnje. Ima najava da će se ta situacija promeniti:

"Sad je ta situacija stabilizovana. Imamo već neke najave od pojedinih kompanija koje su stale, da će tokom sledeće nedelje početi da pripremaju ponovni start proizvodnje, što je jako dobra vest", najavljuje Drlić.

Poštovanje mera , uslovi za bezbedan rad svakako su na prvom mestu. U vanrednim okolnostima, kada je čitav svet suočen sa pandemijom izazvanom covidom 19, najvažnije je sačuvati zdravlje i živote ljudi. Ekonomski oporavak tek sledi.